

Warszawa, dnia 2 września 2013 r.

Poz. 693

**UCHWAŁA Nr 124
RADY MINISTRÓW**

z dnia 11 lipca 2013 r.

**w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji programu wieloletniego
„Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2012**

Na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, z 2008 r. Nr 225, poz. 1487 oraz z 2009 r. Nr 219, poz. 1706) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Ministrów przyjmuje sprawozdanie z realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2012, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Prezes Rady Ministrów: *D. Tusk*

Załącznik do uchwały nr 124 Rady Ministrów
z dnia 11 lipca 2013 r. (poz. 693)

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WIELOLETNIEGO
„POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA” za rok 2012**

1. PROGRAM WIELOLETNI „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA” – STAN PRAWNY

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zwany dalej „Programem”, został ustanowiony ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą o ustanowieniu programu wieloletniego”. Początkowo Program miał obowiązywać w latach 2006–2009. Kontynuacja Programu została przewidziana do roku 2013, co umożliwiła nowelizacja przepisów ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego dokonana w art. 17 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych (Dz. U. Nr 219, poz. 1706).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 25, poz. 186, z późn. zm.) określa sposób realizacji Programu, a także sposób planowania i dokonywania podziału środków budżetu państwa przyznanych na realizację Programu oraz zakres i formy monitorowania realizacji Programu.

Cele Programu

- wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich,
- długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia,
- upowszechnianie zdrowego stylu żywienia,
- poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach,
- rozwój w gminach bazy żywieniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

Odbiorcy Programu

- dzieci do 7. roku życia,
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 i 509), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”, np. w sytuacji ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne.

Działania przewidziane Programem

Program przewiduje otrzymanie przez osoby uprawnione pomocy w formach:

- **posiłku,**
- **świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności,**
- **świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.**

Powyższa pomoc przyznawana jest w oparciu o przyjęte w ustawie kryteria dochodowe – do 150% kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego.

Osoba samotnie gospodarująca może ubiegać się o pomoc w ramach Programu, jeżeli jej dochód nie przekracza kwoty **813 zł**, zaś w przypadku osoby w rodzinie lub rodziny, dochód na osobę w rodzinie nie może przekraczać kwoty **684 zł**.

Ponadto w ramach Programu są realizowane działania dotyczące w szczególności:

- **tworzenia nowych lub doposażenia istniejących punktów przygotowywania lub wydawania posiłków,**
- **dowozu posiłków.**

Finansowanie Programu

Program jest finansowany z budżetu państwa oraz ze środków budżetów gmin. W ustawie budżetowej na rok 2012 z dnia 2 marca 2012 r. (Dz. U. poz. 273) wielkość środków przewidziana na realizację Programu wyniosła 550 000 000 zł. Program zakłada planowanie środków budżetu państwa zarówno w budżetach wojewodów, jak i w rezerwie celowej. Umożliwia to wcześniejsze przekazanie środków budżetu państwa do gmin.

Wyżej wymienione środki zostały zaplanowane w częściach budżetu państwa, których dysponentami są wojewodowie w wysokości 350 mln zł i w rezerwie celowej budżetu państwa (Część 83, poz. 27) w wysokości 200 mln zł.

Łączne nakłady na finansowanie Programu w całym okresie jego realizacji (do roku 2013) wyniosą nie mniej niż 6 000 000 tys. zł, w tym w latach 2010–2013 nie mniej niż 3 100 000 tys. zł.

Warunki udzielania dotacji celowej z budżetu państwa

Zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego, na realizację Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 40% przewidywanych kosztów realizacji Programu. Na uzasadniony, pisemny wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta) wojewoda może wyrazić zgodę na zwiększenie dotacji, z tym że udział środków własnych gminy nie może wynosić mniej niż 20% przewidywanych kosztów realizacji Programu.

Dotację przyznaje wojewoda na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Wysokość dotacji jest ustalana na podstawie porozumienia między wojewodą a wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta), mając na uwadze w szczególności liczbę dzieci i młodzieży oraz innych osób wymagających pomocy w zakresie dożywiania, konieczność rozwoju bazy żywniowej i dowozu posiłków, a także sytuację finansową gminy.

Część dotacji może zostać przeznaczona na utworzenie nowych lub doposażenie istniejących punktów przygotowywania lub wydawania posiłków oraz na dowóz posiłków. Część dotacji przyznanej województwu na ww. cele nie może być większa niż 20% w każdym roku realizacji Programu. Wysokość dotacji na ww. cele, dla każdej gminy odrębnie, w zależności od potrzeb, przyjętych rozwiązań, a także sytuacji finansowej gminy, określa wojewoda.

2. WYDATKOWANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH NA PROGRAM W ROKU 2012

Podział środków z rezerwy celowej budżetu państwa, które zostały zaplanowane na realizację Programu został dokonany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w styczniu 2012 r. Do wszystkich wojewodów została przekazana informacja o sposobie podziału, a także o wielkości środków dla każdego z województw.

Podział rezerwy celowej w kwocie 200 000 000 zł został dokonany w oparciu o następujące dane:

- 70% środków – w oparciu o szacunkową liczbę osób wymagających pomocy w zakresie dożywiania w województwie (dane wg województw za rok 2012),
- 15% środków – w oparciu o poziom dochodów na mieszkańca w województwie (dane Ministerstwa Finansów),
- 15% środków – w oparciu o średnią stopę bezrobocia w województwie (dane MPiPS).

Gminy realizujące Program

Program realizowany jest w gminach. Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego, rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego uprawniającego do nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania.

W 2012 r., jak wynika z danych przekazanych przez wydziały polityki społecznej urzędów wojewódzkich, z wnioskami o udzielenie dotacji ze środków rezerwy celowej budżetu państwa zaplanowanych na realizację Programu wystąpiło 2 477 gmin. 379 gmin w skali kraju podniosło kryterium dochodowe (powyżej 150%) uprawniające do bezpłatnej pomocy w formie dożywiania.

Tablica 1. Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2012 r.

Województwo		Liczba gmin w województwie			Liczba gmin, których udział środków własnych w ogólnej kwocie na dożywianie wynosi:				
		ogółem	w tym liczba gmin, które uczestniczą w Programie		20%	21–30%	31–39%	40%	pow. 40%
			ogółem	w tym liczba gmin, które podniosły kryterium dochodowe pow. 150%					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	dolnośląskie	169	169	40	5	14	5	52	93
2	kujawsko-pomorskie	144	144	24	57	34	19	10	24
3	lubelskie	213	213	23	85	67	13	16	32
4	lubuskie	83	83	8	4	43	8	16	12
5	łódzkie	177	176	32	0	17	51	5	103
6	małopolskie	182	182	15	2	39	30	27	84
7	mazowieckie	314	314	65	30	47	13	27	170
8	opolskie	71	71	9	8	5	1	46	11
9	podkarpackie	160	160	11	6	88	4	3	19
10	podlaskie	118	117	29	26	72	8	5	6
11	pomorskie	123	123	22	18	45	15	12	33
12	śląskie	167	167	31	0	14	10	8	135
13	świętokrzyskie	102	102	11	13	71	6	12	0
14	warmińsko-mazurskie	116	116	15	61	44	8	1	2
15	wielkopolskie	226	226	28	14	32	10	87	83
16	zachodniopomorskie	114	114	16	12	38	19	14	31
RAZEM:		2 479	2 477	379	341	697	260	341	838

Przekazywanie środków finansowych z rezerwy celowej budżetu państwa

W 2012 r. prowadzony był monitoring zapotrzebowania na środki finansowe z rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczone na powyższy Program. Z danych przekazanych przez wydziały polityki społecznej urzędów wojewódzkich wynika, że potrzeby na rok 2012 kształtowały się na poziomie 586 122 tys. zł. W trakcie realizacji Programu zapotrzebowania na środki finansowe zgłaszane przez poszczególne województwa były weryfikowane w celu odpowiedniej alokacji środków w województwach.

Na realizację Programu środki z rezerwy celowej budżetu państwa zostały przekazane województwom w III transzach.

Wielkości uruchamianych poszczególnych transz przedstawiały się następująco:

- 1) **transza I w wysokości 50 000 000 zł** – na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej do Ministra Finansów z dnia 4 kwietnia 2012 r. (znak pisma: DPS.III-B-073-8-BL/2293/12);

- 2) **transza II w wysokości 130 069 411 zł** – na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej do Ministra Finansów z dnia 4.07.2012 r. (znak pisma: DPS.III-B-073-18-BL/JŁ/4656/12). Wysokość środków finansowych przyznana na realizację Programu poszczególnym województwom w skali kraju w ramach II transzy była zgodna z wysokością zapotrzebowania na środki finansowe zgłoszone przez województwa;
- 3) **transza III w wysokości 22 030 982 zł** – na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej do Ministra Finansów z dnia 26 września 2012 r. (znak pisma: DPS.III-B-073-29-BL/JŁ/6474/12 – w tym 2 100 393 zł zwrot jednego z województw z II transzy). Powyższa wysokość środków finansowych na realizację Programu w ramach III transzy została określona po korekcie zapotrzebowania na środki finansowe dokonanej przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (zapotrzebowanie przez województwa na środki finansowe w skali całego kraju w ramach III transzy kształtowały się w tym zakresie na poziomie 42 394 986 zł). W związku z wielkością środków finansowych zapisanych w ustawie budżetowej na rok 2012 i wynoszących na rok 2012 r. w skali całego kraju 550 mln zł, wysokość środków III transzy została zmniejszona. Przyznana wielkość środków finansowych dla województw wynika z zastosowania udziału procentowego środków zgłoszonych przez województwa w łącznej kwocie. Udziałem tym został dokonany podział środków finansowych w ramach III transzy będących w dyspozycji Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

3. REALIZACJA PROGRAMU W ROKU 2012

W okresie styczeń–grudzień 2012 r. na realizację programu wydatkowana została kwota **847 432 tys. zł**, w tym na wsi **356 640 tys. zł**, tj. **42%** ogółu środków.

Z danych za rok 2012 wynika, że ze środków własnych gminy przeznaczyły ogółem kwotę **298 369 tys. zł**, w tym na:

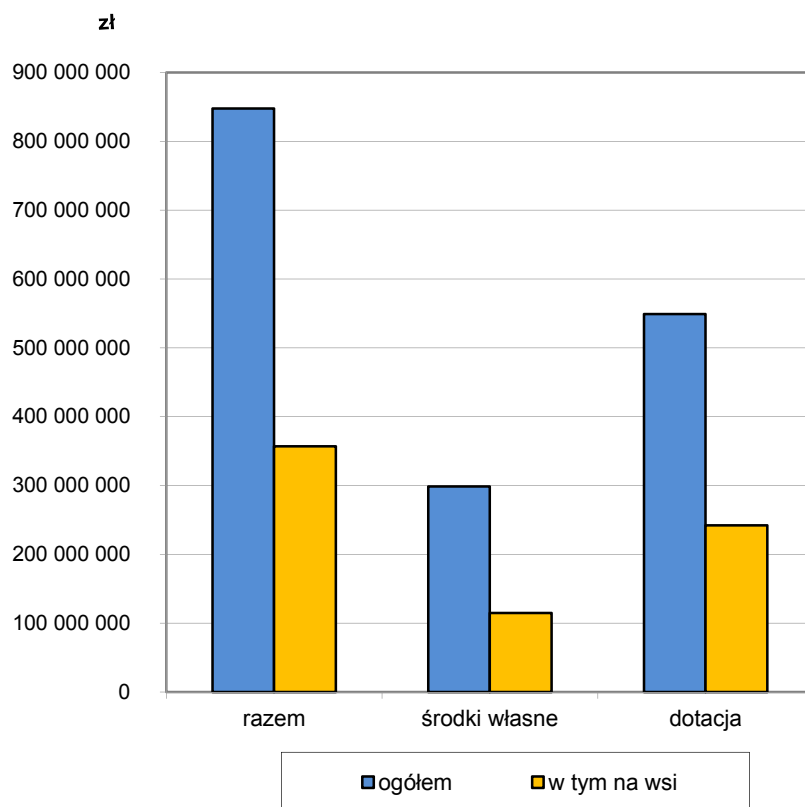
- dożywianie (posiłki, zasiłki celowe oraz pomoc rzeczowa) – **271 356 tys. zł**,
- pozostałe koszty – **27 013 tys. zł**.

(w tym: koszty dowozu, utworzenia punktów wraz z doposażeniem i inne)

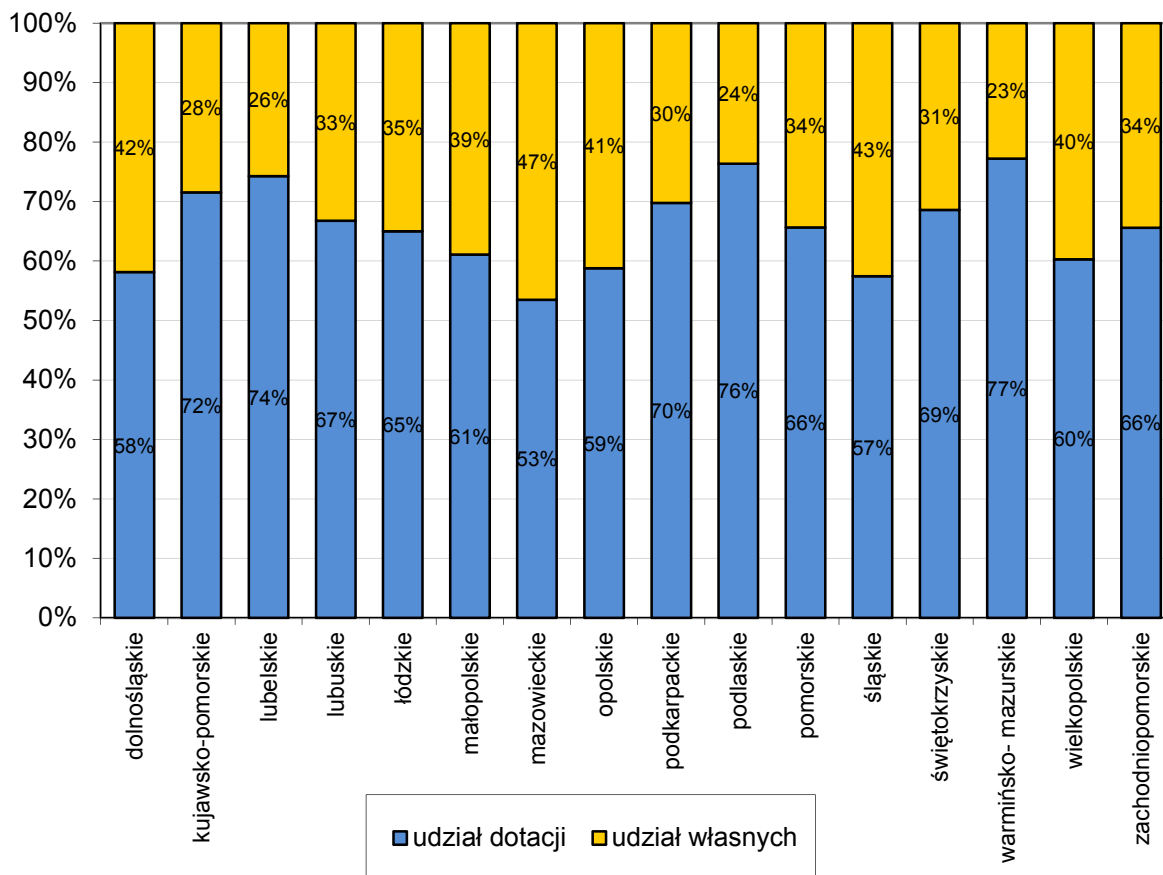
Udział środków budżetu państwa w kosztach realizacji Programu wyniósł 65%, natomiast środków własnych gmin 35%.

Ze środków budżetu państwa, których dysponentami są wojewodowie, wydatkowano kwotę **549 063 tys. zł**, z czego **241 829 tys. zł** na wsi, tj. 44% ogółu środków¹⁾. Pozostałe niewydatkowane środki finansowe zgodnie z ustawą o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” zostały zwrócone do budżetu państwa.

¹⁾ Różnica w poziomie wykonania Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2012 roku, w stosunku do prezentowanego w Sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. (w kwocie 549 081 tys. zł) wynika z odrębnych sposobów zbierania danych. Wysokość środków w niniejszym sprawozdaniu podana jest w oparciu o dane wydziałów polityki społecznej.

Wykres 1. Koszt Programu w roku 2012 (w tys. zł)

Wykres 2. Udział środków własnych i dotacji w całkowitym koszcie Programu w poszczególnych województwach w roku 2012

Gminy przeznaczyły ze środków własnych kwotę **298 369 tys. zł**, z czego **114 815 tys. zł** na wsi.

4. OSOBY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY W RAMACH PROGRAMU

Łącznie pomocą w ramach Programu objęto **1 922 675 osób**, z czego **950 825** osób, z obszarów wiejskich, w tym:

- **310 232 dzieci do 7. roku życia** (w tym 49,8% tej liczby, tj. 154 860 stanowiły dzieci z obszarów wiejskich),
- **755 561 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej** (w tym 60,7% tej liczby, tj. 459 000 stanowili uczniowie z obszarów wiejskich),
- **893 609 osób i rodzin** znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej (w tym 39,6% tej liczby, tj. 353 767 stanowiły osoby z obszarów wiejskich).

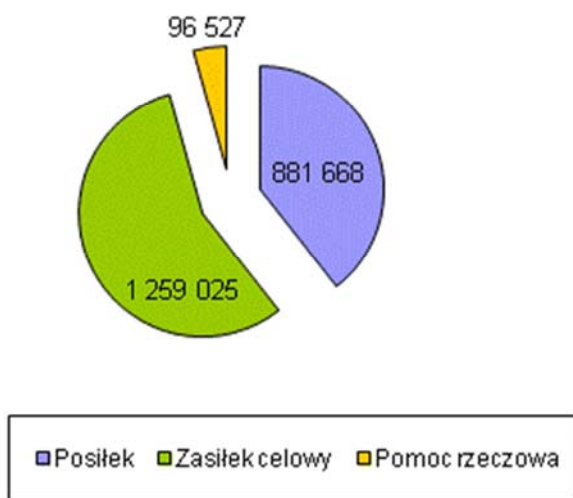
5. DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Ustawa o ustanowieniu programu wieloletniego przewiduje trzy formy pomocy:

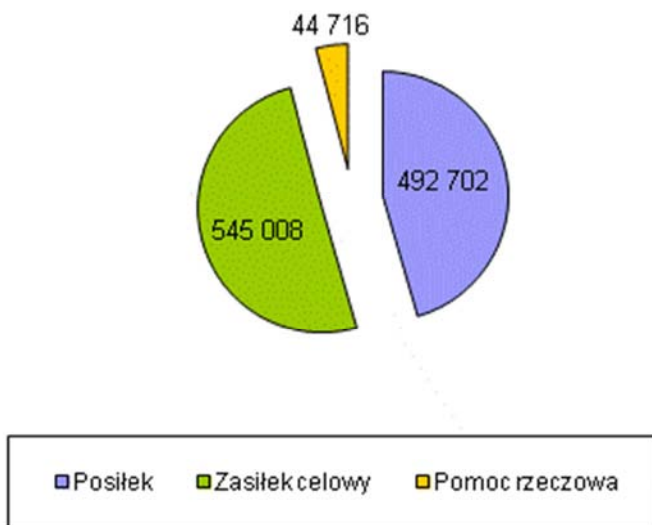
- **posilek,**
- **świadczenie pieniężne w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności,**
- **świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.**

Poniższe wykresy przedstawiają liczbę osób, które korzystały z pomocy w ramach Programu w podziale na formy pomocy, w tym ogółem i na obszarach wiejskich.

Wykres 3. Liczba osób, które skorzystały z pomocy w 2012 r. w podziale na formy tej pomocy ogółem

na wsi

Posiłek

Ogółem z tej formy pomocy skorzystało **881 668 osób**, z czego 56% stanowili mieszkańcy z obszarów wiejskich. Znaczącą grupę osób korzystających z tej formy pomocy stanowiły dzieci i uczniowie – około 798 255 tys., w tym na wsi około 492 337 tys. dzieci i uczniów. W ogólnej liczbie osób otrzymujących pomoc w formie posiłku, zostało uwzględnione 99 tys. osób otrzymujących pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

W ramach Programu udzielono różnego rodzaju posiłków następującej liczbie osób:

- pomocy w formie całodziennego wyżywienia (np. w żłobkach, przedszkolach, stołówkach, w bursach szkolnych) – 69 223 osobom,
- pomocy w formie pełnego obiadu – 402 637 osobom,
- pomocy w formie jednego gorącego dania – 335 987 osobom,
- pomocy w formie mleka, bułki/kanapki – 53 031 osobom.

Jak wynika z powyższego podstawową formą pomocy udzielanej w ramach „posiłku” jest pomoc udzielana w postaci pełnego obiadu i jednego dania gorącego. Te formy pomocy są również dominujące wśród dzieci i uczniów z obszarów wiejskich. Liczba osób objętych pomocą w formie całodziennego wyżywienia oraz pomocą w formie mleka, bułki/kanapki jest zbliżona.

W 2012 r. ogółem wydano 117 250 360 posiłków, w tym dla dzieci do 7. roku życia – 17 660 384, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 83 092 907 oraz dla osób i rodzin znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej – 16 497 069 posiłki.

Dane dotyczące liczby osób korzystających z posiłków na obszarach wiejskich przedstawiają się następująco: ogółem z posiłków korzystały – 492 702 osoby, w tym 94 384 – dzieci do 7. roku życia, 397 953 – uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, 9 386 – osób i rodzin znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

W 2012 r. na pomoc w formie posiłku przeznaczono ogółem kwotę **462 713 tys. zł**, co stanowi 55% całego kosztu Programu. Z tej kwoty **167 130 tys. zł** pochodziło ze środków własnych gmin, natomiast **295 584 tys. zł** z dotacji budżetu państwa. Przy liczbie posiłków przekraczającej 117 mln (w tym prawie 65 mln posiłków na wsi) średni koszt jednego posiłku wyniósł **3,96 zł**, natomiast na obszarach wiejskich **3,38 zł**.

Na obszarach wiejskich koszt wydanych posiłków wyniósł **219 024 tys. zł**.

Koszt jednego posiłku dla osób korzystających z pomocy w ramach Programu przedstawia się następująco:

- dla dzieci do 7. roku życia wyniósł 3,90 zł, na wsi 3,39 zł,
- dla uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej wyniósł 3,66 zł, na wsi 3,33 zł,
- dla osób i rodzin znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej wyniósł 5,40 zł, na wsi 5,51 zł.

Jako jedno świadczenie zostały wydane posiłki w formie:

- całodziennego wyżywienia – 6 811 909 posiłków, w tym 37% na wsi,
- pełnego obiadu – 58 591 418 posiłki, w tym 40% na wsi,
- jednego dania gorącego – 45 530 198 posiłków, w tym 74% na wsi,
- mleka, bułki/kanapki – 6 316 835 posiłków, w tym 76% na wsi.

Posiłki udzielane na podstawie art. 6a ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego

Przepis art. 6a ust. 4 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego umożliwił udzielenie pomocy w formie posiłku, liczbie dzieci i uczniów, która nie przekracza 20% liczby dzieci i uczniów dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydawanych decyzji administracyjnych. Z danych za rok 2012 wynika, że liczba dzieci i uczniów wyniosła 65 018, w tym na wsi 37 277. W tym okresie wydano 5 642 283 posiłków, w tym 3 447 320 na wsi. Koszt posiłków ogółem wyniósł 21 149 tys. zł, na wsi zaś 11 808 tys. zł. Posiłki były finansowane ze środków własnych, w wysokości 8606 tys. zł, jak i z dotacji w wysokości 12 543 tys. zł.

Świadczenie pieniężne w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności

Ogółem tą formą pomocy objęto **1 259 025** osób w rodzinach, którym udzielono 2 333 495 świadczeń na łączną kwotę 335 436 tys. zł.

Udział osób pochodzących z obszarów wiejskich, które skorzystały z pomocy w formie zasiłków celowych wyniósł 43%, tj. **545 008** osobom przyznano 703 978 świadczenia na kwotę 115 831 tys. zł.

Pomoc w tej formie kierowana była głównie do osób i rodzin (467 217 rodzin, w tym 170 607 rodzin z terenów wiejskich) znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych

Z pomocy w tej formie skorzystało **96 527** osób w rodzinach, w tym 46% osób stanowiły osoby z obszarów wiejskich. Łączny koszt świadczeń rzeczowych wyniósł 9754 tys. zł, w tym na wsi 4703 tys. zł, co stanowi 48% łącznych wydatków na świadczenia rzeczowe.

Największą liczbę osób korzystających ze świadczenia rzeczowego stanowiły osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej – 54 303 osoby, w tym na wsi 25 180 osób. Pozostałą grupę osób stanowili uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 26 200 osób, w tym na wsi 13 122 osoby oraz rodziny z dziećmi do 7. roku życia – 16 289 osób, w tym na wsi 6552 osoby.

Dowóz posiłków

Program przewiduje również możliwość dowozu posiłku lub świadczenia rzeczowego. Dowóz jest zapewniany osobom potrzebującym z tych gmin, które charakteryzują się mniejszym lub całkowitym brakiem dostępności do stołówek i punktów przygotowywania i wydawania posiłków. W 2012 r. z ogólnej liczby osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku, do **64 564** osób zorganizowano dowóz posiłków. Większość, bo 83% osób, korzystających z tej formy pomocy, stanowiły osoby z obszarów wiejskich.

Środki wydatkowane na realizację dowozu wyniosły 9 880 tys. zł, z tego 43%, tj. 4 235 tys. zł na wsi.

Baza żywieniowa

Program realizowany jest w jednostkach organizacyjnych gminy, placówkach i instytucjach, które posiadają bazę żywieniową lub odpowiednie warunki do wydawania produktów żywnościowych.

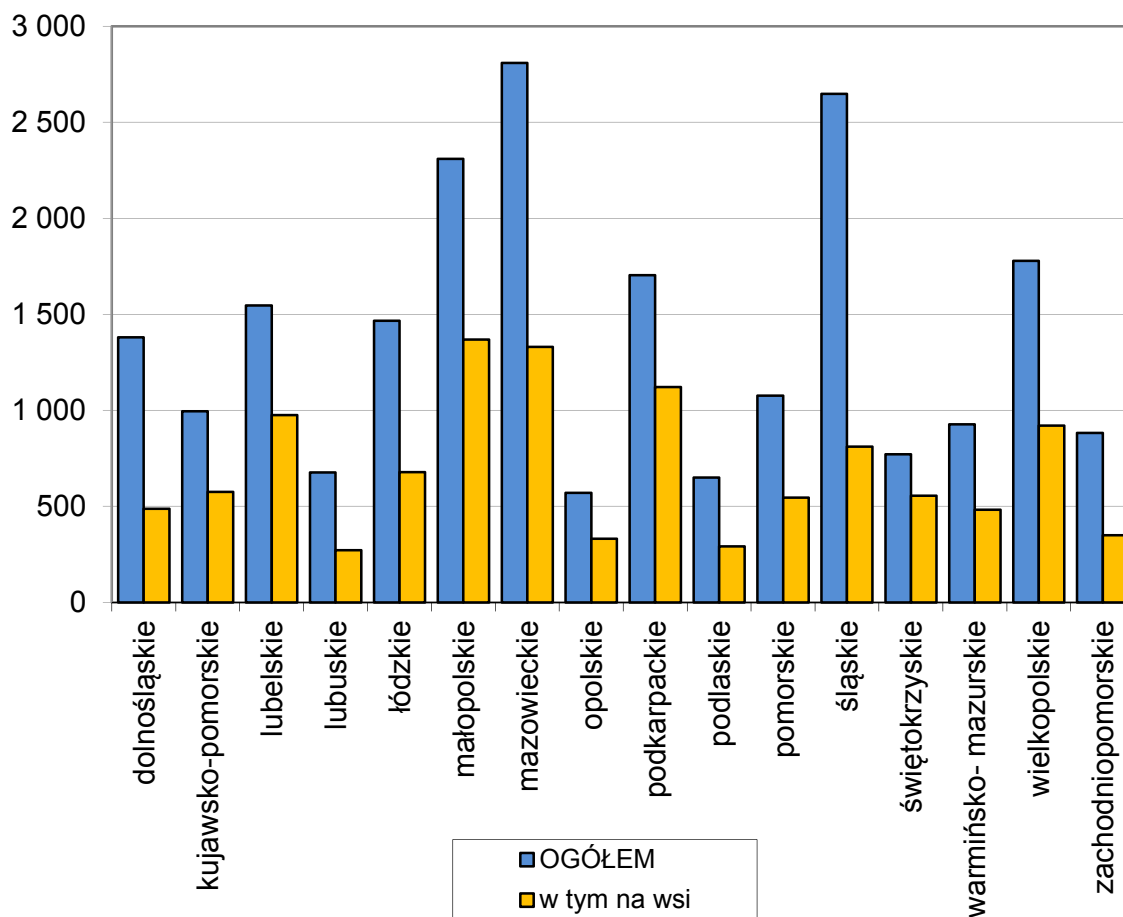
W 2012 r. Program realizowany był w **22 196** punktach żywieniowych, w tym **11 094** na wsi, co stanowi 50% ogólnej liczby punktów żywieniowych.

Pomoc udzielana była w:

- 13 807 stołówek, w tym na wsi w 5145 stołówkach,
- 8389 pomieszczeniach do przygotowywania i wydawania posiłków, w tym na wsi w 5949 pomieszczeniach do przygotowywania i wydawania posiłków.

W 2012 r. uruchomiono 74 stołówki, w tym 51 na wsi oraz 62 pomieszczenia do przygotowywania lub wydawania posiłków, w tym 38 na wsi. Liczbę uruchomionych punktów żywieniowych w poszczególnych województwach przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Liczba punktów żywieniowych w 2012 r.

Dożywianie prowadzone było w:

- 16 325 szkołach, z czego 58% stanowiły szkoły wiejskie,
- 6387 przedszkolach, z czego 34% stanowiły przedszkola z obszarów wiejskich,
- 267 żłobkach, w tym 8 na wsi.

6. SZACUNKI DOTYCZĄCE OSÓB NIEOBJĘTYCH POMOCĄ

Monitoring Programu prowadzony jest w oparciu o dane statystyczne przekazywane przez wydziały polityki społecznej urzędów wojewódzkich. Zbierane dane obejmują szacunki dotyczące liczby dzieci i osób wymagających dożywiania nieobjętych pomocą, ze względu na: brak środków, brak warunków technicznych i sanitarnych do przygotowywania posiłku, niechęć do korzystania z tej formy pomocy oraz inne powody.

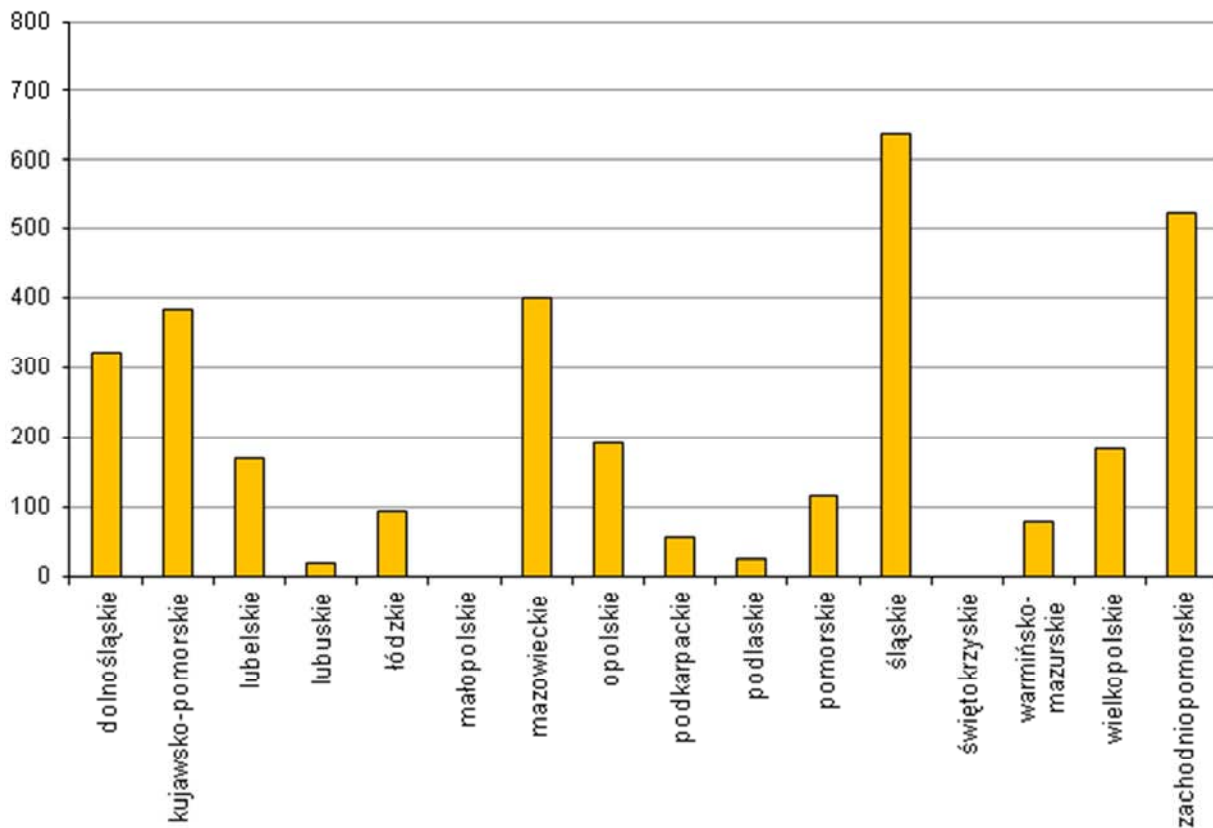
Poza systemem pomocy w zakresie dożywiania w czwartym kwartale 2012 r. pozostawało **3186** osób spełniających warunki określone w ustawie do otrzymania pomocy, w tym na wsi 1378 osób.

Wśród ogółu osób nieobjętych pomocą największą grupę stanowiły osoby nieobjęte ze względu na niechęć do korzystania z tej formy pomocy – 2540 osób, w tym na wsi 1169 osób oraz z innych powodów – łącznie 553 osoby. Na terenach wiejskich grupa ta wynosiła 146 osób.

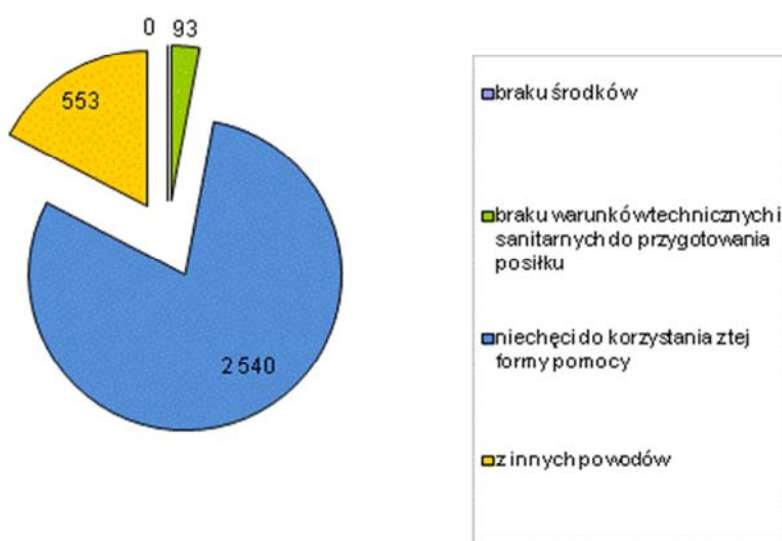
Ze względu na brak warunków technicznych i sanitarnych do przygotowywania posiłku ogółem nieobjętych pomocą było **93** osoby, tj. 3% ogólnej liczby osób nieobjętych pomocą.

Osobną przyczyną nieobjęcia pomocą osób w ramach Programu jest brak środków. W roku 2012 nie było osób, tj. dzieci, uczniów i osób dorosłych nieobjętych pomocą z powodu braku środków finansowych.

Wykres 5. Szacunkowa liczba dzieci i osób wymagających dożywiania, nieobjętych Programem w poszczególnych województwach w 2012 r.

Wykres 6. Szacunkowa liczba dzieci i osób wymagających dożywiania, nieobjętych Programem:

PODSUMOWANIE

Rok 2012 był 7. rokiem realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i kolejnym rokiem, w którym nie było osób spełniających podwyższone kryterium dochodowe uprawniające do pomocy określonej ustawą, a nieobjętych pomocą z powodu braku środków finansowych.

Środki gmin utrzymane były na poziomie lat poprzednich, tj. 35% kosztów realizacji programu. Przy zapisach ustawowych o udziale środków własnych 40% kosztów realizacji (z możliwością, w szczególnie uzasadnionych przypadkach zmniejszenia do 20% kosztów realizacji), w ocenie resortu, jest to bardzo wysoki udział własnych środków gmin. Świadczy to także o dużym zaangażowaniu gmin w realizację programu i jego wpływie na podejście gmin do finansowania tego programu.

Przyjęcie przez Radę Ministrów rocznego sprawozdania z realizacji Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2012 jest wykonaniem upoważnienia ustawowego, zawartego w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, z późn. zm.).